

Pneumatikus vetőgépekre felszerelendő „deflektor” műszaki kialakítására vonatkozó előírások,
 avagy
 a vetés alkalmával, a magot bevonó csávázószer kiömlésének és kiporzásának minimalizálása

A hivatkozott irányelv:

„ A BIZOTTSÁG **2010/21/EU** IRÁNYELVE
 (2010. március 12.)

a **91/414/EGK** tanácsi irányelv I. mellékletének a klotianidinra, a tiametoxámra, a fipronilra és az imidaklopridra vonatkozó különös rendelkezések tekintetében történő módosításáról”

szerint a tagállamoknak a 91/414/EGK irányelvvel összhangban 2010. október 31-ig szükség szerint módosítani vagy vissza kell vonni a klotianidint, a tiametoxámot, a fipronilt és az imidaklopridot hatóanyagként tartalmazó növényvédő szerekre kiadott engedélyeket.

A **91/414/EGK irányelvet** a magyar jogrendbe bevezető, a növényvédő szerek forgalomba hozatalának és felhasználásának engedélyezéséről, valamint a növényvédő szerek csomagolásáról, jelöléséről, tárolásáról és szállításáról szóló **89/2004. (V. 15.) FVM rendeletbe** a módosításokat a 43/2010. (XII.20.) VM rendelet 2. §-a és 1. számú melléklete a következőkként vezette be:

Sor- szám	EU Nr.	Hatóanyag megnevezése	Azonosító számok	IUPAC név	Tisztaság	Hatály- balépés időpontja	Az alkalmazás kezdő időpontja	A növényvédő szerek újra- értékelé- sének határideje	Lejárat időpontja	Speciális előírások
„128.	123	klotianidin	CAS-szám: 210880-92-5 CIPAC-szám: 738	(E)-1-(2- klór-1,3- tiazol-5- ilmetil)-3- metil-2- nitro- guanidin	>960 g/kg	2006.08 01.	2007.02.01.	2008.01.31.	2016.07.31.	A. RÉSZ Kizárólag rovarölő szerként történő felhasználása engedélyezhető. A nem célzott szervezetek, különösen mézelő méhek védelmére, vetőmagkezelésre: – a vetőmag bevonását kizárólag speciális vetőmagkezelő (csávázó) létesítményekben lehet végezni. E létesítményeknek az elérhető legjobb technikákat kell alkalmazniuk annak biztosítására, hogy a vetőmagnál történő alkalmazás, a tárolás és a szállítás során a porkibocsátás minimalizálható legyen, – a vetéshez megfelelő berendezés használata szükséges, amely biztosítja a nagyfokú talajba juttatást, valamint az alkalmazás alatti kiömlés és porkibocsátás minimalizálását.

Sorszám	EU Nr.	Hatóanyag megnevezése	Azonosító számok	IUPAC név	Tisztaság	Hatálybalépés időpontja	Az alkalmazás kezdő időpontja	A növényvédő szerek újraértékelésének határideje	Lejárati időpontja	Speciális előírások
„128. folyt.	123	klotianidin	CAS-szám: 210880-92-5 CIPAC-szám: 738	(E)-1-(2-klór-1,3-tiazol-5-ilmetil)-3-metil-2-nitroguanidin	>960 g/kg	2006.08.01.	2007.02.01.	2008.01.31.	2016.07.31.	<p>Az engedélyező hatóság gondoskodik arról, hogy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a kezelt vetőmag címkéjén feltüntessék, hogy a vetőmagot klotianidinnal kezelték, és megnevezzék az engedélyben előírt kockázatsökkentő intézkedéseket, – az engedély feltételei között – különösen permetezési alkalmazáskor – adott esetben szerepeljenek a mézelő méhek védelmét szolgáló kockázatsökkentő intézkedések is, – szükség esetén monitoring programokat vezessenek be annak ellenőrzésére, hogy a mézelő méhek mennyire vannak ténylegesen kitéve a klotianidinnak a gyűjtőgető méhek vagy a méhészek által használt területeken. <p>B. RÉSZ</p> <p>A 6. számú mellékletben meghatározott egységes elvek érvényesítése érdekében figyelembe kell venni a klotianidinról szóló, az Élelmiszerlánc- és Állategészségügyi Állandó Bizottság által 2006. január 27-én véglegesített felülvizsgálati jelentésnek és különösen annak I. és II. függelékének a következtetéseit. Az átfogó értékelés során az engedélyező hatóságnak:</p> <ul style="list-style-type: none"> – különös figyelmet kell fordítania a talajvíz védelmére, amennyiben a hatóanyagot sérülékeny vízbázisú, illetve éghajlati adottságú területeken alkalmazzák, – különös figyelmet kell fordítania a magevő madarakat és az emlősöket fenyegető kockázatra, amennyiben a hatóanyagot vetőmagcsávázásra használják. <p>Az alkalmazás feltételei között szükség esetén kockázatsökkentő intézkedéseknek is szerepelniük kell.”</p>
„154.	142	tiametoxám	CAS-szám: 153719-23-4 CIPAC-szám: 637	(E,Z)-3-(2-klorotiazol-5-ilmetil)-5-metil-[1,3,5]oxadiazinan-4-ildén-N-nitro-amin	>980 g/kg	2007.02.01.	2007.08.01.	2008.07.31.	2017.01.31.	<p>A. RÉSZ</p> <p>Kizárólag rovarölő szerként történő felhasználása engedélyezhető.</p> <p>A nem célzott szervezetek, különösen mézelő méhek védelmére, vetőmagkezelésre:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a vetőmag bevonását kizárólag speciális vetőmagkezelő (csávázó) létesítményekben lehet végezni. E létesítményeknek az elérhető legjobb technikákat kell alkalmazniuk annak biztosítására, hogy a vetőmagnál történő alkalmazás, a tárolás és a szállítás során a porkibocsátás minimalizálható legyen,

Sor-szám	EU Nr.	Hatóanyag megnevezése	Azonosító számok	IUPAC név	Tisztaság	Hatálybalépés időpontja	Az alkalmazás kezdő időpontja	A növényvédő szerek újraértékelésének határideje	Lejárat időpontja	Speciális előírások
„154. folyt.	142	tiametoxám	CAS-szám: 153719-23-4 CIPAC-szám: 637	(E,Z)-3-(2-kloroti-azol-5-ilmetil)-5-metil-[1,3,5]oxadiazinan-4-ildén-N-nitro-amin	>980 g/kg	2007.02.01.	2007.08.01.	2008.07.31.	2017.01.31.	<p>– a vetéshez megfelelő berendezés használata szükséges, amely biztosítja a nagyfokú talajba juttatást, valamint az alkalmazás alatti kiömlés és porkibocsátás minimalizálását.</p> <p>Az engedélyező hatóság gondoskodik arról, hogy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a kezelt vetőmag címkéjén feltüntessék, hogy a vetőmagot tiametoxámmal kezelték, és megnevezzék az engedélyben előírt kockázatsökkentő intézkedéseket, – az engedély feltételei között – különösen permetezéssel alkalmazáskor – adott esetben szerepeljenek a mézelő méhek védelmét szolgáló kockázatsökkentő intézkedések is, – szükség esetén monitoring programokat vezessenek be annak ellenőrzésére, hogy a mézelő méhek mennyire vannak ténylegesen kitéve a tiametoxámnak a gyűjtőgető méhek vagy a méhészek által használt területeken. <p>B. RÉSZ</p> <p>A 6. számú mellékletben meghatározott egységes elvek végrehajtása érdekében figyelembe kell venni a tiametoxámról szóló, az Élelmiszerlánc- és Állat-egészségügyi Állandó Bizottság által 2006. július 14-én véglegesített felülvizsgálati jelentésnek és különösen annak I. és II. függelékének a következtetéseit.</p> <p>Ebben az átfogó értékelésben az engedélyező hatóságnak:</p> <ul style="list-style-type: none"> – különös figyelmet kell fordítania a talajvízszennyezés lehetőségére, különösen a hatóanyag és annak NOA 459602, SYN 501406, illetve CGA 322704 anyagseretermékeinek esetében, amennyiben a hatóanyagot sérülékeny vízbázisú, illetve éghajlati adottságú területeken alkalmazták; – különös figyelmet kell fordítania a vízi szervezetek védelmére; – különös figyelmet kell fordítania a kis növényevő állatokat fenyegető hosszú távú kockázatra, amennyiben a hatóanyagot vetőmagkezelésre használják fel. <p>Az alkalmazás feltételei között szükség esetén kockázatsökkentő intézkedéseknek is szerepelniük kell.”</p>

Sor-szám	EU Nr.	Hatóanyag megnevezése	Azonosító számok	IUPAC név	Τισζτασγ	Hatálybalépés időpontja	Az alkalmazás kezdő időpontja	A növényvédő szerek újraértékelésének határideje	Lejárat időpontja	Speciális előírások
„163.	163	fipronil	CAS-szám: 120068-37-3 CIPAC-szám: 581	(±)-5-amino-1-(2,6-diklóra,á,á-trifluorparatolil)-4-trifluormetil-szulfilpirazol-3-karbonitril	≥ 950 g/kg	2007.10.01.	2008.04.01.	2011.09.30.	2017.09.30.	<p>A. RÉSZ</p> <p>Felhasználása csak rovarölő szerként, vetőmagcsávázáshoz engedélyezhető.</p> <p>A nem célzott szervezetek, különösen mézelő méhek védelmére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a vetőmag bevonását kizárólag speciális vetőmagkezelő (csávázó) létesítményekben lehet végezni. E létesítményeknek az elérhető legjobb technikákat kell alkalmazniuk annak biztosítására, hogy a vetőmagnál történő alkalmazás, a tárolás és a szállítás során a porkibocsátás minimalizálható legyen, <p>– a vetéshez megfelelő berendezés használata szükséges, amely biztosítja a nagyfokú talajba juttatást, valamint az alkalmazás alatti kiömlés és porkibocsátás minimalizálását.</p> <p>Az engedélyező hatóság gondoskodik arról, hogy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a kezelt vetőmag címkéjén feltüntessék, hogy a vetőmagot fipronillal kezelték, és megnevezzék az engedélyben előírt kockázatsökkentő intézkedéseket, – szükség esetén monitoring programokat vezessenek be annak ellenőrzésére, hogy a mézelő méhek mennyire vannak ténylegesen kitéve a fipronilnak a gyűjtőgető méhek vagy a méhészek által használt területeken. <p>B. RÉSZ</p> <p>A 6. számú mellékletben meghatározott egységes elvek alkalmazása érdekében figyelembe kell venni az Élelmiszerlánc- és Állat-egészségügyi Állandó Bizottság által 2007. március 16-án véglegesített, a fipronilra vonatkozó felülvizsgálati jelentésnek és különösen annak I. és II. függelékének a következtetéseit.</p> <p>Ezen átfogó értékelésben az engedélyező hatóságnak különös figyelmet kell fordítania a következőkre:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a forgalmazott szerek csomagolása, az aggodalomra okot adó fotodegradációs termékek létrejöttének elkerülése érdekében, – a felszín alatti vízszennyező potenciál, különösen, ha a szennyezést metabolitok okozzák, mert ezek nehezebben bomlanak le, mint a kiindulási vegyület, ha a hatóanyagot a külön jogszabály szerint sérülékeny vízbázisú területeken alkalmazzák, – a magevő madarak és emlősök, a vízi szervezetek, a nem cél- ízeltlábúak és a mézelő méhek védelme, <p>Az engedélyezés feltételei között szükség szerint kockázatsökkentő intézkedéseknek is szerepelniük kell.”</p>

Sor-szám	EU Nr.	Hatóanyag megnevezése	Azonosító számok	IUPAC név	Τισζτασ(γ)	Hatálybalépés időpontja	Az alkalmazás kezdő időpontja	A növényvédő szerek újraértékelésének határideje	Lejárati időpontja	Speciális előírások
„222.	222	imidakloprid	CAS-szám: 138261-41-3 CIPAC-szám: 582	(E)-1-(6-Klór-3-piridinil-metil)-N-nitroimidazolidin-2-ildén-amin	≥ 970 g/kg	2009.08.01.	2010.02.01.	2014.01.31.	2019.07.31.	<p>A. RÉSZ</p> <p>Kizárólag rovarölő szerként történő felhasználása engedélyezhető.</p> <p>A nem célzott szervezetek, különösen mézelő méhek és madarak védelmére, vetőmagkezelésre:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a vetőmag bevonását kizárólag speciális vetőmagkezelő (csávázó) létesítményekben lehet végezni. E létesítményeknek az elérhető legjobb technikákat kell alkalmazniuk annak biztosítására, hogy a vetőmagnál történő alkalmazás, a tárolás és a szállítás során a porkibocsátás minimalizálható legyen, <p>– a vetéshez megfelelő berendezés használata szükséges, amely biztosítja a nagyfokú talajba juttatást, valamint az alkalmazás alatti kiömlés és porkibocsátás minimalizálását.</p> <p>Az engedélyező hatóság gondoskodik arról, hogy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a kezelt vetőmag címkéjén feltüntessék, hogy a vetőmagot imidaklopriddal kezelték, és megnevezzék az engedélyben előírt kockázatcsökkentő intézkedéseket, – az engedély feltételei között – különösen permetezéssel alkalmazáskor – adott esetben szerepeljenek a mézelő méhek védelmét szolgáló kockázatcsökkentő intézkedések is, – szükség esetén monitoring programokat vezessenek be annak ellenőrzésére, hogy a mézelő méhek mennyire vannak ténylegesen kitéve az imidaklopridnak a gyűjtögető méhek vagy a méhészek által használt területeken. <p>B. RÉSZ</p> <p>Amikor az engedélyező hatóság olyan kérelmeket bírál el, amelyek arra irányulnak, hogy engedélyezze az imidaklopridot tartalmazó növényvédő szerek üvegházakban termesztett paradicsomokon kívüli felhasználását, különös figyelmet kell fordítani az 5. § (5) bekezdésének c) pontjában meghatározott kritériumokra, és mielőtt ilyen engedélyt ad ki, meg kell győződnie róla, hogy az összes szükséges adat és információ rendelkezésre áll.</p>

Sor-szám	EU Nr.	Hatóanyag megnevezése	Azonosító számok	IUPAC név	Τισζτασγ	Hatálybalépés időpontja	Az alkalmazás kezdő időpontja	A növényvédő szerek újraértékelésének határideje	Lejárat időpontja	Speciális előírások
„222. folyt.	222	imidakloprid	CAS-szám: 138261-41-3 CIPAC-szám: 582	(E)-1-(6-Klór-3-piridinil-metil)-N-nitroimidazolidin-2-ilidén-amin	≥ 970 g/kg	2009.08.01.	2010.02.01.	2014.01.31.	2019.07.31.	A 6. számú mellékletben meghatározott egységes elvek végrehajtása érdekében figyelembe kell venni az imidaklopridról szóló, az Élelmiszerlánc- és Állat-egészségügyi Állandó Bizottság által 2008. szeptember 26-án véglegesített felülvizsgálati jelentésnek és különösen annak I. és II. függelékének a következtetéseit. Ebben az átfogó értékelésben az engedélyező hatóság különös figyelmet fordít a következőkre: – a szerrel foglalkozók és más dolgozók biztonsága. Gondoskodik arról, hogy a felhasználás feltételei között szerepeljen a megfelelő személyi védőfelszerelés használata, – a vízi szervezetekre, a nem célszervezet ízeltlábúakra, földigilisztákra és más talajlakó makroorganizmusokra gyakorolt hatás, és biztosítani kell, hogy az engedélyezési feltételek szükség szerint kockázatosökkentő intézkedéseket tartalmazzanak.”

Mind a négy hatóanyagnál a speciális előírások rovatba a vetéssel kapcsolatosan a következők az előírások szerepelnek:

„– a vetéshez megfelelő berendezés használata szükséges, amely biztosítja a nagyfokú talajba juttatást, valamint az alkalmazás alatti kiömlés és porkibocsátás minimalizálását.”

Nincs meghatározva a berendezés konkrét formája, kivitele és a kiömlés valamint a porkibocsátás minimalizált értéke sem.

A fentiek alapján adta ki az említett hatóanyagú szerekre a mintaként mellékelt „forgalomba hozatali és felhasználási engedélyokiratokat” az illetékes hatóság, amelyben szintén nincs konkrét követelmény és elvárás meghatározva a berendezésre és a kibocsátás értékére, csupán a következők szerepelnek:

„Pneumatikus vetőgépek esetében a magokról esetlegesen ledörzsölődő port, megfelelő csővezetékkel, a talaj felszínére vagy a barázdába kell levezetni.”

A gépek biztonsági és egészségvédelmi követelményeit, a gépek biztonsági követelményeiről és megfelelőségének tanúsításáról szóló 16/2008. (VIII. 30.) NFGM rendelet tartalmazza. E rendelet 1. számú mellékletének 2.4. PESZTICIDEK KIJUTTATÁSÁRA SZOLGÁLÓ GÉPEK pontja sem konkrét követelményeket a kiszóródásra.

A rendelethez kapcsolódó honosított harmonizált termékszabvány:

MSZ EN 14018:2005+A1:2010 Mező- és erdőgazdasági gépek. Sorvető gépek. Biztonság, sem tartalmaz a problémára konkrét megoldást.

Mivel nincs tudomásunk arról, hogy az előzőeken kívül, lenne konkrét szabályozás a szóban forgó berendezés kialakítására illetve a kibocsátásra (kiömlés és porkibocsátás minimalizálására) ezért a témában jelen állást figyelembe véve, nem tudunk segítséget nyújtani.

Amennyiben meghatározásra kerülnek, a „kiömlés és porkibocsátás minimális értékei”, megbízás alapján szívesen közreműködünk a berendezés paramétereinek meghatározásában, műszaki kialakításában.

Gödöllő, 2013.04.17.

Dikán András
okl. mezőgazdasági gépészmérnök
munkavédelmi szakmérnök
Mobil: +36 30 282 0813
E-mail: dikan.andras@gmgi.hu , dikan.a@invitel.hu
Web: <http://munkavedelem.gmgi.hu>